

Onzekere tijden voor wereldhandel en woningmarkt

Wereldhandelsvariant

De lage groei van de wereldhandel sinds de Grote Recessie wordt in de centrale raming toegeschreven aan de zwakke vraag als gevolg van de noodzaak om balansen te versterken en de overheidsschulden terug te brengen. Nu de vraag in geavanceerde economieën aantrekt, kan de wereldhandelsgroei versnellen. Door de krimp van de wereldgoederenhandel in de eerste helft van dit jaar en de onzekere economische ontwikkeling van China zou de wereldhandel echter geringer kunnen zijn dan in de raming is verondersteld. Een alternatieve visie op de trage ontwikkeling van de wereldhandel wijt deze aan de voltooiing van de integratie van Oost-Europa en China in de wereldeconomie. Hierdoor is de groei van de wereldhandel structureel lager komen te liggen dan in 1985-2005. De groeiversnelling van de raming is volgens deze visie onwaarschijnlijk. Zij houdt dan een neerwaarts risico in voor de centrale projectie. De variant toont de gevolgen van een wereldhandelsgroei die volgend jaar 2% lager is dan de raming, met een groei dit jaar van 0,9% en volgend jaar van 3,1%. In lijn met de zwakke groei van de wereldhandel komt ook de voor Nederland relevante handel bijna 2% lager uit en dalen de internationale handelsprijzen iets. Voor Nederland betekent dit minder uitvoer, lagere investeringen en iets minder consumptie in 2016. De bbp-groei komt dit jaar 0,1%-punt en volgend jaar 0,5%-punt lager uit. Als gevolg van de groeivertraging stijgt volgend jaar de werkloosheid licht en verslechtert het EMU-saldo iets.

Woningmarktvariant

Sinds het dal begin 2013 verbeterd de situatie op de woningmarkt. Het aantal verkopen van woningen is fors toegenomen en de huizenprijzen stijgen al weer enige tijd geleidelijk. In het kielzog daarvan neemt recentelijk ook de vraag naar nieuwbouwwoningen toe. De investeringen in woningen nemen daardoor de laatste tijd fors toe. De raming houdt rekening met een voortgaande positieve ontwikkeling, maar een afvlakking van het aantal transacties naarmate de markt zich verder herstelt. Door de groei van het aantal koopwoningen en inhaalvraag zou het aantal te verwachten transacties wel eens hoger kunnen liggen dan in het verleden.

In het scenario wordt aangenomen dat het aantal transacties niet afvlakt, maar zowel dit jaar als volgend jaar met ruim 21% groeit. Daarnaast leidt een sneller aantrekkende woningmarkt tot een toename van de huizenprijzen die ongeveer de helft hoger is dan in de centrale projectie. Enerzijds leidt dit tot meer aan wonen gerelateerde consumptie (zie kader in paragraaf 2.2). Anderzijds hebben vermogenseffecten een opwaarts effect op de consumptie. Een steviger herstel op de woningmarkt leidt ook tot meer verbouw en renovatie en de vraag naar nieuwbouwwoningen valt hoger uit. Door de toegenomen binnenlandse bestedingen komt de economische groei dit jaar 0,1%-punt en volgend jaar 0,3%-punt hoger uit. Daardoor daalt de werkloosheid volgend jaar met 0,1%-punt en verbetert het EMU-saldo met 0,2%-punt.

Gevolgen voor Nederland van tegenvallende ontwikkelingen in de wereldeconomie en van meevallende ontwikkelingen op de woningmarkt; effect op jaarlijkse groei en niveaus

	Tegenvallende wereldhandel		Sneller herstel op de woningmarkt	
	2015	2016	2015	2016
Volume relevante wereldhandel (exclusief energie)	-0,2	-1,9	0,0	0,0
Concurrentenprijs (exclusief energie)	0,0	-0,3	0,0	0,0
Invoerprijs van goederen	0,0	-0,2	0,0	0,0
Huizenprijs	0,0	-0,5	0,4	1,7
Bruto binnenlands product (marktprijzen)	-0,1	-0,5	0,1	0,3
Consumptie huishoudens	0,0	-0,1	0,1	0,5
Investeringen (inclusief voorraden)	0,1	-0,8	0,2	1,5
w.v. investeringen in woningen	0,0	0,0	0,8	3,4
Uitvoer goederen en diensten	-0,2	-1,5	0,0	0,0
Invoer van goederen en diensten	-0,1	-1,3	0,0	0,2
Werkgelegenheid (arbeidsjaren)	0,0	-0,2	0,0	0,1
Werkloosheidspercentage (niveau, % bbp)	0,0	0,2	0,0	-0,1
EMU-saldo (% bbp)	0,0	-0,2	0,0	0,2

(a) Voor de wereldhandelsvariant is gebruik gemaakt van NiGEM, een macro-econometrisch model van de wereldeconomie van het *National Institute of Social and Economic Research*, zie [link](#).